

KATEDRA-VERSENY

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

A verseny fő támogatói:
Szlovák Köztársaság Kormányhivatala
a Szlovák Köztársaság Oktatási Minisztériuma
és a Lilium Aurum Könyv- és Lapkiadó
Dunaszerdahely Város Önkormányzata

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Társzervezők:
Katedra szerkesztősége

További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

ÚTMUTATÓ A KATEDRA-VERSENYEKHEZ

Fontos tudnivalók

Felhívjuk a pedagógusok figyelmét, hogy a 2017/2018-as tanévben a Katedra Alapítvány a következő versenyeket hirdeti meg:

KATEDRA MATEMATIKAVESENY az alapiskolák felső tagozata számára, tanulónként 7 €, azonosítószám (variabilný symbol): 2018001

KATEDRA VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY az alapiskolák felső tagozata számára, a csapatverseny csapatonként 10 €, azonosítószám (variabilný symbol): 2018002

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY az alapiskolák felső tagozata számára, a csapatverseny csapatonként 10 €, azonosítószám (variabilný symbol): 2018003

KATEDRA IRODALOMVERSENY az alapiskolák felső tagozata számára, a csapatverseny csapatonként 10 €, azonosítószám (variabilný symbol): 2018004

PÉNZES ISTVÁN ANYANYELVI VETÉLKEDŐ az alapiskolák felső tagozata számára, a csapatverseny csapatonként 10 €, azonosítószám (variabilný symbol): 2018009

KATEDRA ALSÓ TAGOZATOS VERSENY – az alapiskolák alsó tagozata számára, csapatonként 10 €, azonosítószám (variabilný symbol): 2018005

Kérjük a verseny(ek)be bekapcsolódó pedagógusokat és diákokat, hogy minden esetben figyelmesen olvassák el az adott verseny utasításait, ugyanis ott találhatnak részletes információt és útmutatást.

A 2017/2018-as Katedra-versenyek döntőinek tervezett időpontjai:

- Katedra Vámbéry Ármin Földrajzverseny: 2018. március 23.
- Katedra Matematikaverseny: 2018. május 4.
- a többi verseny: 2018. május 15-18. között

A Katedra-versenyek fő szervezője a Katedra Alapítvány
Társzervezők: Katedra szerkesztősége

A nevezési összeget az alapítvány címére vagy folyószámlájára kérjük befizetni:

Nadácia Katedra

Palác Duna Palota, Galantská cesta 658/2F
929 01 Dunajská Streda.

A számlaszám:

1014769018/1111 Unicredit Bank Slovakia a. s.,
IBAN: SK21 1111 0000 0010 1476 9018

A csapatok/tanulók nevezési díja mellett a versenyszervezőnél minden tantárgyra külön **regisztrálni is kell**. A regisztrációs díj (15 €) fejében egész éves Katedra-előfizetésben is részesülnek a regisztráltak. A csapatversenyek esetén az illeték térítésekor az iskola és a tantárgy nevét kérjük feltüntetni (pl. Nagycétényi Alapiskola, földrajz), a matematika regisztrációs módját a versenyleírásnál találják. A lapelőfizetés elindítása a regisztrációs díj befizetésének időpontjától függ.

Kérjük, hogy a befizetésnél feltétlenül alkalmazzák az adott versenyhez tartozó azonosítószámot, ezt a csekken is tüntessék fel. A befizetésről szóló igazolást **az adott verseny szervezőinek** küldjék el postai úton vagy elektronikusan.

A nevezési és regisztrációs díj beküldésének határideje: az 1. forduló beküldése (2017. október 27.)

A Katedra-versenyek a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala, a Szlovák Otatásügyi Minisztérium, Dunaszerdahely Város Önkormányzata, valamint a Lilium Aurum Könyv- és Lapkiadó kft. támogatását élvezik, és szerepelnek a hivatal pedagógia-szervezési útmutatójában is (Pedagógicko-organizačné pokyny na školský rok 2017/2018).

„Realizované s finančnou podporou Úradu vlády Slovenskej republiky – program Kultúra národnostných menšín 2017”.

KATEDRA MATEMATIKAVESENY

ROVATVEZETŐ: RNDR. HORVÁTH GÉZA, horvath.geza@slovanet.sk

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2018001

Matematikaversenyünk **huszonharmadik** évfolyamát kezdjük el. A levelező részt négyfordulósra tervezzük, és a korcsoportok a matematikai olimpia korcsoport-beosztásához igazodnak: a nyolcosztályos gimnáziumok primósai a hatodikosokkal, a secundósai a hetedikesekkel, tertiásai a nyolcadikosokkal, quartásai pedig a kilencedikesekkel kerülnek egy csoportba. (Értelemszerűen: a quinta diákjai nem vehetnek részt a versenyen.) A nyolcosztályos gimnáziumok diákjainak nevezésénél a felkészítő tanárok az évfolyamnak megfelelő alapiskolás évfolyamot tüntessék fel!

A feladatok sorszámozásán nem változtatunk. A kódszámban a római szám a forduló sorszámat jelöli, az ezt követő arab szám vagy számcsoport azt, hogy a feladat hányadikosoknak szól, a végén álló arab szám pedig a feladat sorszáma. A III-56-1.

kódszám tehát azt jelenti, hogy ez a III. forduló 1. feladata az ötödikesek és hatodikosok számára.

A nevezési díj **nem változik**. Tanulónként továbbra is 7 euró lesz a levelező rész nevezési díja, amit 2017. október 27-ig kell befizetni postai csekken a Katedra Alapítvány címére (Nadácia Katedra, Duna Palota/Palác Duna, Galantská cesta 658/2F, I. posch., č. 5, 929 01 Dunajská Streda) vagy az alapítvány számlaszámára:

č. ú.: 1014769018/1111, Unicredit Banka

IBAN: SK21 1111 0000 0010 1476 9018

Tüntessék fel a Katedra Matematikaverseny azonosító számát is (variabilný symbol): 2018001!

A regisztrációs díj befizetése ugyanúgy történik, mint tavaly A feladatsorokhoz idén is csak a Katedra folyóiratból lehet

hozzájutni, a honlapon csak a beküldési határidő után jelennek meg a feladatok. A felkészítő tanárok **15 euróval** támogatják a saját versenyüket, ezért cserében **ingyen kapják meg** a 2017/2018-as tanévben a Katedra folyóiratot. Ahogy tavaly, úgy idén ugyanabban a tantárgyi versenyben több felkészítő tanár esetén is elegendő csak **egy pedagógusnak regisztrálnia**. Vagyis: pl., ha egy iskolából a matematikaversenyre három pedagógus tanítványait nevezik be, valamennyien ugyanazzal a regisztrációs számmal küldik el a megoldásaikat, de a lapot csak annak a pedagógusnak a címére küldjük el, aki regisztrált. Nagyobb iskolákban az is megoldást jelenthet, ha a matematikatanárokat tömörítő módszertani csoport (tantárgybizottság) regisztrál. A lapot – természetesen – csak a regisztrációs díj befizetése után fogják kézbesíteni, ezért lenne fontos, hogy a felkészítő tanárok minél hamarabb regisztráljanak. Ez elsősorban azoknak lehet fontos, akik tavaly még nem jutottak hozzá a Katedra számához, tehát ebben a tanévben újonnan regisztrálnak. A tavaly már regisztrált felkészítő tanárok a Katedra első két-három számát meg fogják kapni; a továbbiakat viszont csak akkor kézbesítjük, ha idén újra befizetik a regisztrációs díjat. A nevezéseket ezúttal se a feladatjavítók postacímére, hanem a versenyszervező e-mail-címére (horvath.geza@slovanet.sk) szíveskedjenek küldeni. A nevezés módja: A felkészítő tanárok **legkésőbb 2017. október 27-ig** jelezzék a versenyszervezőnek (horvath.geza@slovanet.sk) e-mailben a nevezési szándékukat. Elég egyetlen mondat. Például: „Be szeretném nevezni a tanítványaimat a matematikaversenybe. Nagy János felkészítő tanár, Bolyai János Alapiskola, Felsőkenderes.” Az e-mailt arról a címről küldjék, ahová a választ várják majd a versenyszervezőtől. Ugyanabból az iskolából több felkészítő tanár is jelentkezhet ugyanarról a címről, de annak sincs semmi akadálya, hogy valamennyien külön-külön jelentkezzenek. A versenyszervező a válaszhoz csatolva küldi majd el a Nevezési ívet. Ezt számítógépen kitöltve, elektronikus úton kell visszajuttatni a versenyszervezőnek. (Tehát: a kézzel kitöltött, klasszikus úton postára adott nevezéseket nem fogadjuk el.) A nevezéssel együtt vagy egy külön e-mailben (**legkésőbb 2017. október 27-ig**) küldjék el a befizetést igazoló csekk vagy bankszámlakivonat szkennelt képét! Figyelmeztetés a felkészítő tanárok részére: amíg a versenyszervező nem kapja meg a szabályosan kitöltött Nevezési ívet és a befizetést igazoló csekk vagy bankszámlakivonat szkennelt képét tartalmazó e-mailt, a versenyző(k) neve nem kerül fel a pontozólapra. (Megj.: A több tantárgyi versenyre is nevező iskolák minden versenyre külön-külön küldjék el a nevezési díjat!)

Ebben a tanévben is szervezünk **elődöntőt (elődöntőket)**. Az elődöntő és a 2016/2017-es országos döntő eredményei alapján kerülnek be a versenyzők a döntőbe, ahol a nevezési díj az eddigiekhez hasonlóan tanulónként 6 euró lesz, de ha a kísérő tanár vállal teremüyeletet vagy feladatjavítást, akkor ez az összeg tanulónként 4 euróra csökken. Az országos döntőt 2018. május 4-én tartjuk Dunaszerdahelyen.

A feladatlapok kidolgozásának formája semmit sem változik: A megoldásokat A4-es papírlapon kell beküldeni. Egy forduló valamennyi feladatának megoldása ugyanarra a papírlapra kerülhet, és a lapnak mindkét oldalára lehet dolgozni. A versenyző minden alkalommal tüntesse fel a jobb felső sarokban (olvashatóan, lehetőleg nyomtatott betűkkel!) a nevét, az osztályt, a felkészítő tanár nevét, az iskola nevét, címét és irányítószámát. Ajánlatos ugyanazon iskola ugyanazon kategóriába tartozó tanulóinak megoldásait egyetlen borítékban küldeni. A megoldásokat postai úton (tehát **nem e-mailben!**) kell a feladatjavítók címére eljuttatni.

A megoldásokat ebben a tanévben is az 5–6. osztályosok más címre küldik, mint a 7–8–9. osztályosok. Az 5–6. osztály versenyzői (és a nyolcosztályos gimnáziumok primóisai) továbbra is **PaedDr. Kiss Szilvia** címére (Ul. Sv. Juraja 4, 929 01 Dunajská Streda), a 7–8–9. osztályosok (és a nyolcosztályos gimnáziumok sacundós, tertiásai és quartásai) **vi-szont Bajcsi Barnabás** címére (ZŠ s VJM Sokolce, Hlavná 27, 946 17 Sokolce) küldjék a megoldásaikat!

A rugalmasabb kapcsolattartás érdekében közöljük a javító pedagógusok e-mail-címét is: *Kiss Szilvia*: kiszi@post.sk, *Bajcsi Barnabás*: bajcsibarnus@freemail.hu

Ahogy ezt már az előző években is elmondtuk: a tanári-szülői segítség ezúttal sem tilos, de formáját és mértékét annak tudatában kell megválasztani, hogy a verseny elődöntővel és zárt rendszerű fordulóval ér véget, ahová a tanulók nem hozzák magukkal a levelező részben szerzett pontjaikat. Az országos elődöntőbe jutáshoz azonban jó eredményt kell elérni a levelező részben. Ezért előfordulhat, hogy a túl sok segítséget igénybe vevő tanulók olyanokat ütnek el az országos elődöntőbe jutástól, akik náluk jobban szerepelnének.

Felkérjük kedves kollégáinkat, hogy küldjenek érdekes (lehetőleg saját ötletből született) feladatokat versenyünk részére. Ezekhez szíveskedjenek szerzői megoldást is mellékelni! A kitűzésre szánt feladatokat az alábbi címre várjuk: *RNDr. Horváth Géza, Sládkovičova 5, 937 01 Želiezovce*, vagy (e-mail): horvath.geza@slovanet.sk

AZ ELSŐ FORDULÓ FELADATAI

(HORVÁTH GÉZA [ZSELÍZ] FELADATAI)

V–VI. OSZTÁLY

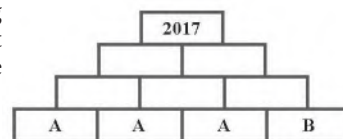
I-56-1. feladat: Egy 350 oldalas könyv oldalait helytelenül számozták meg: a nyomtató minden esetben kihagyta az 1-es számjegyet. Tehát pl. az 1. oldalra nem írt semmit, a tizedik oldalra 0-t írt, a 213-ikra 23-at. **a)** Hány helytelen oldalszám került az oldalakra? **b)** Hány olyan oldal van, amelyen (helyesen vagy helytelenül) a 2 oldalszám szerepel? Mi lett volna ezeknek az oldalaknak a helyes sorszáma?

I-56-2. feladat: A következő összeadásban az egyforma betűk egyenlő számjegyeket, a különbözők különböző számjegyeket jelölnek. Határozd meg a betűk értékét! A számok nem kezdődhetnek 0-val, és tudjuk, hogy $A > I > T$. Keress meg minden megoldást!

$$\begin{array}{r} E L L A \\ + E L L I \\ \hline \dot{E} L E T \end{array}$$

I-56-3. feladat: Az alábbi számháromszög mezőibe (a legalsó sort kivéve) az alattuk található két mezőbe írt szám össze-

gét kell írni. Határozd meg az **A** és **B** számok értékét úgy, hogy ezek különbsége a lehető legkisebb legyen!

VII–VIII–IX. OSZTÁLY

I-7-1. feladat: Tizenhét egymást követő természetes szám összege 510. Hány nullára végződik a szorzatuk?

I-8-2. feladat: Írj a 2017 elé és után is egy-egy számjegyet, hogy a kapott hatjegyű szám osztható legyen 88-cal!

I-789-3. feladat: A következő szorzásban az egyforma betűk egyenlő számjegyeket, a különbözők különböző számjegyeket jelölnek. Határozd meg a betűk értékét!

$$\begin{array}{r} 2017 \\ \cdot ABC \\ \hline DBDEF \\ D G D F G \\ \hline D H D D C \\ \hline D E C D H D F \end{array}$$

I-789-4. feladat: Egy dobozban fekete, piros és kék szalagok vannak. A feketék és pirosak aránya 6 : 7, a feketék és kék aránya pedig 9 : 10. **a)** Milyen arányban vannak a piros és a kék szalagok? **b)** Legalább hány szalag van (összesen) a dobozban?

I-9-5. feladat: Az *EF* háromszöget egy *EF*-fel párhuzamos szakasz egy *EFGH* trapézra és egy *HGP* háromszögre bont-

ja. A trapéz területének és a *HGP* háromszög területének különbsége 105 cm^2 , ugyanakkor a trapéz területe 15-ször akkora, mint a *HGP* háromszögé. **a)** Határozd meg a *HGP* háromszög és az *EFGH* trapéz területét! **b)** A trapéz magasságát jelöljük m_1 -gyel, a *HGP* háromszögét m_2 -vel! Keress olyan megoldást, hogy az *EF*, *HG*, m_1 és m_2 szakaszok cm-ben mért hosszúságainak mérőszámai természetes számok legyenek!

KATEDRA VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH TIBOR, vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2018002

Tisztelt Kollégák, Kedves Diákok!

A Katedra Vámbéry Ármin Földrajzverseny a 2017/2018-as tanévben is megrendezésre kerül. A verseny lebonyolítása a megszokott rend szerint zajlik majd, csupán a kérdések témája és összeállítása tér el az előző éveketől. Minden fordulóban szerepelnek majd kérdések Vámbéry Ármin életére és az utazásai során bejárt területekre vonatkozóan, valamint minden forduló egyik kérdése Nagy-Magyarország elszakadt területeihez kapcsolódik. Ez a térség az idei évben Felvidék lesz. A levelező fordulók feladatai fokozatosan válnak nehezebbé, igényesebbé a kidolgozásra, minek értelmében az alacsonyabb évfolyamok diákjaiból összeállított, vagy teljesen új csapatok ugyanolyan eséllyel indulnak a versenynek, mint tapasztaltabb riválisaik. A felkészüléshez Vámbéry Ármin: *Küzdemeim*, *Bokhara története*, *Keleti életképek* c. műveit, földrajzi atlaszt és az internet szabad tárházát ajánlom. Az ötfordulós levelező versenyt az országos döntő zárja idén is, melyre a legjobb csapatok kapnak meghívást. Háromfős, felső tagozatosokból – vagy nyolcosztályos gimnázium 1-4. évfolyamán tanuló diákokból álló – csapatok jelentkezését várjuk. Egy iskolát több csapat is képviselhet, azonban a döntőn iskolánként legfeljebb egy csapat vehet részt (pontegyenlőség esetén a felkészítő tanár választja ki, melyik csapata küzd tovább). A versenybe való benevezés feltételeként, az előző évhez hasonlóan, minden csapatnak 10 € nevezési díjat kell befizetnie. A felkészítő tanároknak pedig nem névre szólóan, hanem tantárgyra kell 15 € regisztrációs illetéket kifizetniük, melynek fejében egész éves folyóirat-előfizetésben részesülnek. Így iskolánként a földrajz tantárgyat csak egyszer kell regisztrálni, függetlenül attól, hány csapatot indítanak. A re-

gisztrációs folyamat részletezését az általános tájékoztatóban olvashatjuk (Útmutató a Katedra-versenyekhez). A nevezési és regisztrációs díj összegét a Katedra Alapítvány címére vagy számlájára kérjük befizetni:

▪ Nadácia Katedra

Palác Duna Palota, Galantská cesta 658/2F
929 01 Dunajská Streda

▪ A számlaszám:

1014769018/1111 Unicredit Bank Slovakia a.s.
IBAN SK211111000001014769018

▪ A Katedra Vámbéry Ármin Földrajzverseny azonosító száma (variabilný symbol): 2018002

▪ A jelentkezési lap beküldésének, valamint a nevezési és regisztrációs díjak befizetésének határideje: **2017. október 27.**

▪ Kérjük, hogy a befizetett összeget igazoló szelvény másolatát a fent megadott e-mail-címre (vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com) küldjék a csapatok.

A megoldásokat postai úton vagy elektronikus formában küldjék az alábbi címek valamelyikére:

▪ vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com

▪ Tóth Tibor, Rákócziho 36/34, 945 01 Komárno (a borítékra írják rá: Vámbéry Ármin Földrajzverseny)

A megoldások mellé minden fordulóban tüntessék fel a csapat nevét, a csapattagok nevét, a felkészítő tanár nevét és elérhetőségeit (telefon, e-mail), az iskola nevét és címét, hogy megelőzzük a keveredést.

Tóth Tibor, versenyszervező

1. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2017. OKTÓBER 27.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma:
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	I.

Az első fordulóban Vámbéry Ármin életével kapcsolatos feladatok sikeres megoldásához a Küzdemeim című művének első fejezete, a Közép-Ázsiát érintő kérdések megoldásához Bokhara története című művének első fejezete, és földrajzi atlasz, a Felvidékhez kapcsolódó feladat megoldásához földrajzi atlasz és az internet különféle forrásai ajánlottak.

1. A következő kérdések alapján készítsetek egy képzeletbeli interjút Vámbéry Árminnal! Figyeljete arra, hogy minden alább felsorolt kérdésre érkezzen válasz, azonban a kérdéseket kedvetekre változtathatjátok, összevonhatjátok, megcserélhetitek.

- Melyik városból származik családja, melyik mai ország területén található ez a város? .....

- Mikor született? .....

- Mi volt eredeti neve? .....
- Hol született? .....
- Mi volt édesapja foglalkozása? .....
- Milyen betegségben halt meg édesapja? .....
- Mivel tartotta el családját özvegy édesanyja alig két évvel édesapja halála után? .....
- Hogy hívták és hová valósi volt mostohaapja? .....
- Miért Dunaszerdahelyet tekinti szülővárosának? .....
- Milyen betegség lett rajta úrrá egyik napról a másikra, melyből nem tudott élete végéig sem kigyógyulni, mi lett ennek a betegségnek a következménye? .....
- Milyen megélhetési formával tartotta el magát családja, miután bezárták a kocsmát Dunaszerdahelyen? .....
- Kiktől kéregetett egy kis kenyeret nagy szegénységük idején? .....
- Milyen szavakkal vigasztalta édesanyja, mikor társaitól lemaradt béna lába miatt és sírva tért haza? .....
- Mit tanult nyolc éves koráig? .....
- Hol állították pellengérré azt, ki vétett a zsidó vallás vagy a társadalmi törvények ellen? .....
- Ki volt Kondé Ignác Dunaszerdahelyen? .....
- Mit tanult a protestáns elemi iskolában? .....
- Kitől kapott észbeli képességei jutalmául ezüst húszast? .....
- Hol állt be inasnak elsőként, hogy könnyítsen édesanyja dolgán? .....
- Hány éves korában vállalt tanítói állást Nyéken egy zsidó kocsmárosnál? .....

2. Alább egy listát közlünk veletek, melyen Vámbéry Ármin 17 műve szerepel. A lista azonban sajnálatos módon megkopott, így a címek csupán töredéke olvasható. Egészítsétek ki a listát olyan formában, hogy mind a 17 Vámbéry mű címe teljes egészében olvasható legyen!

1. Taschenwörterbuch .....
2. bölcsőjénél .....
3. szóegyezések .....
4. Ó-török .....
5. XIX. ....
6. tündérmesék .....
7. élményeim .....
8. gyarapodása .....
9. kultúrája .....
10. A magyarok .....
11. története .....
12. A hunok .....
13. életképek .....
14. állása .....
15. nyelvről .....
16. utazás .....
17. ethnographiai .....

3. Válaszoljatok a következő kérdésekre, melyek Vámbéry Ármin által bejárt Közép-Ázsia egy térségére, Bokharára vonatkoznak!

1. Kik voltak a Számánidák? .....
2. Mit jelent a Khoraszán (Horaszán) kifejezés? .....
3. Mit jelent a Transoxánia kifejezés? .....
4. Melyik akkori országot értette Vámbéry Ármin szigorúan véve Transoxániának? .....
5. Melyik kánság területéhez tartozott Vámbéry Ármin utazásai idején Fergana? .....
6. A Bokharai Kánság melyik része Oszruszna? .....
7. Melyik tartomány fekszik a Iaxartész völgyében, melynek fővárosa Taskent? .....
8. Mi az a Zerefsán (Zerafsan) és mit jelent a szó? .....
9. Melyik öt kerület képezte a legrégebbi időktől megszakítás nélkül az eredeti és osztatlan Transoxania államot? .....
10. Hány kapu őrizte Bokhara belvárosát? .....
11. Melyik bokharai termék érdemelte ki még Vámbéry Ármin utazása idején is ezredéves hírét? .....
12. Milyen termékekkel kereskedtek Kína és Nyugat-Ázsia között, melynek főállomása Bokhara volt? .....
13. Mit jelent Mijank kerület neve? .....
14. Melyik város volt Szogd tartomány fővárosa? .....
15. Melyik város volt Transoxania története alatt folyamatosan vetélytársa Bokharának? .....
16. Mi a négy kapu neve, melyek Kes/Sehri városát őrizték? .....
17. Milyen nevet kapott Nakseb a mongolok alatt, mit jelent ez a név? .....
18. Milyen ásványi nyersagokkal rendelkezett a Bokharai Kánság? .....

4. Készítsétek el Transoxania hozzávetőleges térképét Vámbéry Ármin leírása alapján A4-es méretben, melyet a Bokhara története című művének első fejezetében olvashattatok. A kész térképet kérem postai úton elküldeni, mivel az értékelésnél a külalakat és kivitelezést is figyelembe veszem! Mindenképp tüntessétek fel a térképeteken a következőket:

Oxus, Iaxartész, Zerefsan, Aral-tó, Ferganai-medence, Tien-San, Alaj-hg., Kizil-kum, Kara-kum, Transoxania eredeti öt területe (Bokhara, Mijank, Szogd, Kes/Sehri, Nakseb/Karsi), Fergana területe, Oszruszna, Dsads, Khívai Kánság, Taskent, Szamarkand, Karsi városa, Fergana városa, Kokand városa

5. Készítsétek el Felvidék térképét, melyen feltüntetitek a mai adminisztratív felosztás alapján a 8 kerületet, a kerületi székhelyekkel, valamint a Felvidék leg- pontjait (leg-északibb, délibb, keletibb, nyugatibb, magasabb és alacsonyabb). A leg-pontok földrajzi koordinátáit kérem külön papíron feltüntetni. A kész térképet kérem postai úton elküldeni, mivel az értékelésnél a külalakat és kivitelezést is figyelembe veszem!

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ANGYAL LÁSZLÓ, tortenelem.katedra@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2018003

FIGYELEM! E-MAIL-CÍMVÁLTOZÁS!

Tisztelt kollégák, kedves diákok!

A Katedra folyóirat a 2017/18-as tanévben is meghirdeti a történelemversenyt, melynek témája – a tavalyi témát folytatandó – *A reformkor és az 1848/1849-es szabadságharc*. Az idei verseny témája rövid korszakot ölel fel, így ez kiváló alkalom nyújt arra, hogy részletesebben is megismerkedjünk a reformkor történetével, kultúrájával, személyiségeinek életútjával, valamint az 1848/1849-es szabadságharc történetével.

Az idei versenyben egy személyi változás is történt. A történelemverseny koordinálásának feladatait Presinszky Ágnes után Angyal László vállalta el.

A versenybe háromfős alapiskolás csapatok jelentkezését várjuk. Egy iskola több csapata is bekapcsolódhat a versenybe, de a döntőben iskolánként csak egy csapat vehet részt (pontosan egy esetben egy iskolai forduló keretén belül döntsenek a döntőben résztvevő csapatról). A nevezési díj **10 euró** csapatonként, amelyet **2017. október 20-ig** kérünk befizetni postai utalványon a Katedra Alapítvány címére (Nadácia Katedra, Palác Duna Palota, Galantská cesta 658/2F, 929 01 Dunajská Streda) vagy az alapítvány számlaszámára: 1014769018/1111 Unicredit Bank. A Katedra Történelemverseny azonosítókódja (variabilný symbol): **2018003**. Kérjük, hogy a befizetett összeget igazoló szelvény másolatát az 1. forduló megoldásaihoz szíveskedjenek csatolni a csapatok. A csapatok nevezési díja mellett minden tantárgyra regisztrálni kell. A tantárgyak regisztrációs díja **15 euró**. A regisztrációs díj (15 €) fejében egész éves Katedra-előfizetésben is részesülnek a regisztráltak. A csapatversenyek esetén az illeték térítések az iskola és a tantárgy nevét kérjük feltüntetni. A lapelőfizetés elindítása a regisztrációs díj befizetésének időpontjától függ.

A megoldásokat **elektronikus formában** várjuk az alábbi címre: tortenelem.katedra@gmail.com (**Figyelem! Új e-mail-cím!**)

Megkérek minden csapatot, hogy szkennelt formában (olvashatóan) küldje el a megadott elektronikus címre az egyes fordulók megoldásait az adatokkal együtt. Amennyiben **egyáltalán** nincs lehetőség az elektronikus küldésre, postai úton

is beküldheti a következő címre: **Angyal László, Belina 4, 98601 Filakovo**

Kérem, hogy minden esetben írják rá a feladatlpra a **csapat nevét, az iskola nevét** és címét a feladatlapon könnyed azonosítása érdekében. Ha bármilyen kérdésük, észrevételük van, a fent megadott email címen küldhetik el.

Az idei verseny felkészüléséhez a következő szakirodalmat ajánlom:

- Gergely András: *Magyarország története 13. kötet* (főszerk.: Romsics Ignác) (A nemzeti ébredés kora 1790–1848). Kossuth Kiadó, 2009.
- Hermann Róbert: *Forradalom és szabadságharc 1848–1849 14. kötet* (főszerk.: Romsics Ignác). Kossuth Kiadó, 2009.
- Glatz Ferenc (szerk.): *A magyarok krónikája*. Helikon Könyvkiadó, Debrecen, 2006.
- Kovács László–Simon Attila: *A magyar nép története* (1711-től 1918-ig). Lilium Aurum, Dunaszerdahely, 2000.
- Závodszy Géza–Hermann Róbert: *Nemzet születik* (Magyarország története 1815–1849). Új képes történelem. Magyar könyvklub–Helikon Kiadó, 1997.
- Bertényi Iván–Gyapai Gábor: *Magyarország rövid története*. Maecenas könyvek, Budapest, 1999.
- Hermann Róbert (szerk.): *1848–1849 A forradalom és szabadságharc képes története*. Tóth Könyvkereskedés és Kiadó kft.
- Történelmi atlasz
- Egyéb, a korszakot tematizáló történelemkönyvek

1. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2017. OKTÓBER 27.

A REFORMKOR INDULÁSA ÉS SZÉCHENYI ISTVÁN FELLÉPÉSE (A FORDULÓ ÖSSZPONTSZÁMA: 62 PONT)

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma:
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	I.

1. feladat: Helyszínek (8 pont)

Ebben a feladatban Széchenyi István életének fontosabb helyszíneit találjátok. A ti feladatotok megfejtetni, milyen módon kötődött ezekhez a településekhez.

Nagycenk .....
 Győr .....
 Párizs .....
 Döbling .....
 Debrecen .....
 Pózsarevác .....
 Bécs .....
 London .....

2. feladat: Személyiségeket keresünk (7 pont)

Olyan történelmi személyiségeket keresünk, akik a reformkorhoz köthetőek. A ti feladatotok kitalálni, kiről van szó!

- 1833-ban országgyűlési követté választottak. Kedvenc időtöltésem volt a fafaragás és az olvasás.
 .....
- „Fontolva haladóként” szembe mertem szállni a Pesti Hírlappal.
 .....
- Édesapám tárnokmester, majd alkancellár volt, nevelőm, Pruzsinszky József börtönt viselt a jakobinus mozgalomban való részvételéért.
 .....
- Nevemhez kötődik a Magyar Nemzeti Múzeum és a Nemzeti Könyvtár létrehozása.
 .....
- Nemesi címeremet magam választottam: egy férfit ábrázol, aki mellett egy edény van, és egy asszonyt, kezében korsóval. Apám vaj, anyám tej árusításával kereste kenyerét.
 .....
- A bécsi Theresiánumban tanultam, 1818-ban Lombardia és Velence kamarai előadója voltam.
 .....
- Egy megyegyűlésen elmondott beszédemért „felségsértés” címén pert indítottak ellenem. Szemem világát idegsorvadás támadta meg.
 .....

3. feladat: Hiányos szöveg Széchenyi közlekedési reformjairól (20 pont)

A közlekedés fejlesztése terén Széchenyi megtette, amit lehetett. A ..... (minek?) megjelenése után, ... (mikor?) Budától dél felé haladva végighajózta a Duna-t, s ..... (kivel?) megkezdte az Al-Duna hajózási viszonyainak tanulmányozását. A ..... (melyik?) és ..... (melyik?) városokat összekötő állandó ..... (mi?) ..... (ki- nek?) a tervezésében csak ..... (mikor?) valósult meg. Az építésre részvénytársaság alakult, a tőke java részét ..... (ki?) és ..... (ki?) biz-

tosította, a vállalat vezetését a bankár ..... (kire?) bízták. .... (mikor?) adták át a korabeli Európa egyik legnagyobb építményét, amely ténylegesen egyesítette a várost. 1833-ban Széchenyit nevezte ki az uralkodó a Duna-szabályozás ..... (mivé?), 1845-ben pedig a ..... (minek?) kebelében felállított közlekedésügyi bizottság elnöki tisztét nyerte el. Az 1846 tavaszán megalakult ..... (minek?) is ő lesz az elnöke, s már ugyanazon év szeptemberében ..... (hol?) vízre bocsájtják a ..... (mit?). Irányította a ..... (minek?) az előkészületeit. A hajózás fejlesztését szolgálta a hajózás mellett a ..... (mi?) és a ..... (mi?) létesítése is.

4. feladat: Alkotók

Kik az alkotói az alábbi reformkori műveknek? (9 pont)

- 1) Flóri könyve .....
- 2) A Kelet népe .....
- 3) Magyarország 1514-ben .....
- 4) Magyar titkok .....
- 5) Világ vagy is felvilágosító töredékek .....
- 6) Balítéletekről .....
- 7) Az élő szobor .....
- 8) A selyemről .....
- 9) Tentamen .....

5. feladat: Igaz vagy hamis? (10 pont)

Állapítsátok meg, hogy a reformkorra vonatkozó állítások igazak vagy hamisak-e, s amennyiben helytelen állítás (okat) találtok, javítsátok ki!

1. A Stádium záró mondata: „A múlt elesett hatalmunkból, a jövődönnek urai vagyunk. Sokan azt gondolják, Magyarország volt, én azt szeretném hinni: lesz!”

.....

.....

2. A reformkorban a pipát elsősorban pipában füstölték el, illetve burnótként szippantották fel.

.....

.....

3. A magyarországi levélpostát a Helytartótanács igazgatta, jövedelmeit a Magyar Kamara kezelte.

.....

.....

4. Széchenyi István gróf a birtokainak egyévi jövedelmét, 60000 forintot ajánlott fel egy Magyar Tudományos Akadémia megalapítására az 1825-ös országgyűlésen.

.....

.....

5. Széchenyi érdeme a lótenyésztés és a lóversenyzés népszerűsítése is volt. A *Lovakrul* című könyvét a híres meseírók, a Grimm testvérek is lefordították.

.....

.....

6. „A legnagyobb magyar“ 1841-ben a Fertő tó partján, Fertőbozon belépődíjas kényelmes strandot épített ki.

.....

.....

7. A reformkorban bank nem létezett az országban, funkcióját a káptalanok, uradalmak pénztárai, árvapénztárak és alapítványok töltötték be valamelyest.

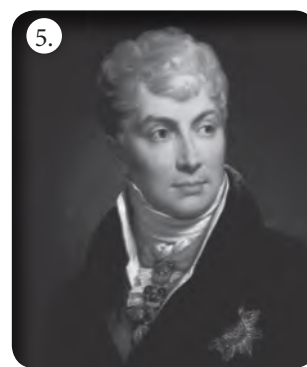
.....

.....

8. Az első gőzeenergia hajtotta hajó Bernhard Antal pécsi órasmester alkotása volt, s a „Carolina“ nevet viselte.

.....

.....

6. feladat: Kit vagy mit láttok a képen? (5 pont)**7. feladat: Utazások Európában (3 pont)**

Éld bele magad a fiatal Széchenyi István helyébe, aki ifjúkorában beutazta a fél világot! Merre jártál, kikkel találkoztál útjaid során? Fogalmazd meg fél oldalnyi terjedelemben (A4-es oldal)!

KATEDRA IRODALOMVERSENY

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2018004

ROVATVEZETŐ: PETRES CSIZMADIA GABRIELLA, 925 07 MOSTOVÁ 298, katedra.irodalom@gmail.com

Tisztelt Kollégák, Kedves Versenyzők!

A 2017/2018-as tanévben is újtárra indítjuk a Katedra Irodalomversenyt, amely a szövegértő olvasás fejlesztésére, az értelmező-kreatív befogadás elősegítésére törekszik. A versenyre háromfős, felső tagozatosokból álló – vagy a nyolcosztályos gimnázium 1-4. évfolyamát látogató – csapatok jelentkezését várjuk: az **I. kategóriában** 5-6. osztályosok, a **II. kategóriában** 7-9.-esek vehetnek részt. Az **I. kategória** résztvevői idén a kortárs gyerekkönyvek egyik legnépszerűbb művével, **Berg Judit Rumini** című kalandos meseregényével ismerkednek meg, a **II. kategóriások** pedig az ifjúsági irodalomból merítő **Vagányok** témakörét járják körül (az 1-2. fordulón novellákat elemzünk, a 3-5. fordulón pedig Rideg Sándor *Indul a bakterház* c. regényét és a műből készült filmet vizsgáljuk meg).

Az ötfordulós (szeptembertől januárig tartó), mindig három feladattal álló levelezős versenyt országos döntő zárja, amelyre a két kategória legjobb csapatai nyernek meghívást. Egy iskolát több csapat is képviselhet, azonban a döntőn mindkét kategóriában felkészítőként egy-egy csapat mérkőzhet meg (pontegyenlőség esetén a felkészítő tanár választja ki, melyik csapata küzd tovább). A versenybe való benevezés feltételeként minden csapatnak 10 € nevezési díjat kell befizetnie, illetve az összes magyarversenybe kapcsolódó csapatnak iskolánként 15 € regisztrációs illetéket kell fizetnie (lásd: Útmutató a Katedra Versenyekhez). A nevezési és regisztrációs díj összegét a Katedra Alapítvány címére vagy számlájára kérjük befizetni:

Nadácia Katedra, Palác Duna Palota, Galantská cesta 658/2F, 929 01 Dunajská Streda.

A számlaszám: 1014769018/1111 Unicredit Bank Slovakia a. s., IBAN SK2111110000001014769018

A Katedra Irodalomverseny azonosító kódja (variabilný symbol): 2018004

A nevezési és regisztrációs díj, illetve az 1. forduló megoldásainak beküldési határideje: 2017. október 27. A befizetett összeget igazoló szelvény másolatát vagy szkennelt verzióját, valamint a megoldásokat postai úton vagy elektronikusan formában várom az alábbi címek valamelyikére:

katedra.irodalom@gmail.com

Petres Csizmadia Gabriella, 925 07 Mostová 298.

Kérem Önöket, ne a Katedra postacímére küldjék a megoldásokat.

Minden feladatlpra tüntessék fel: **a csapat nevét, a csapat tagok nevét, osztályát és a kategóriát, a felkészítő pedagógus nevét és elérhetőségét (telefon, saját e-mail-cím), az iskola nevét és címét, a forduló sorszámát.** A fejléc kitöltése minden egyes fordulónál kötelező, kérem, ne feledkezzenek meg róla. E-mail esetén **a csatolt dokumentumot (Word) a csapat nevével és a forduló számával** lássák el. A szkennelt feladatlapon csak akkor fogadjuk el, ha jól olvasható, átlátható.

A versennyel kapcsolatos kérdéseket, hozzászólásokat a megadott e-mail-címen vagy az alábbi telefonszámon fogadom: 0907212393. Bízom benne, hogy az idei tanévben is sokan kedvet kapnak az olvasáshoz és játékos feladatmegoldáshoz. Izgalmas olvasmányélményeket kívánok!

1. FORDULÓ – I. KATEGÓRIA

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2017. OKTÓBER 27.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 1.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	Kategória: I.

Olvasandó mű: Berg Judit: *Rumini*. Pozsonyi Pagony Kiadó, Budapest, 2009. **1-5. fejezet.**

Online: <http://www.18pedagogia.hu/sites/default/files/node/attachments/bj-r.pdf>

I. MERÉSZ ÖTLETEK ÉS CSÍNYTEVÉSEK

A meseregény fordulatosságát a merész ötletek, elhatározások, valamint a kiségek csínytevései biztosítják. Húzzátok alá a helyes megoldásokat! A jó válaszok betűjeleit összeolvasva egy félbe hagyott gondolatot találtok - egészítsétek ki a mondatot a főszereplő életcéljával (milyen foglalkozásra vágyik?)

1. Negró rajtakapta Ruminit és Balikót, hogy:

- HA. A mentőcsónak alatt kártyáztak
- HE. Megdézsmálták a vacsorát
- HI. Pisztáciát és datolyát loptak
- HO. Felnyitották a rakományt

2. Rizsáékát követve az öreg kuruzslótól:

- RE. Balikó elcsente a némitó kenőcsöt
- RI. Bumbu elkérte a hétágú szigonyt
- RO. Puva eltolta a szénás szekeret
- RU. Rumini ellopta az öregítő szirupot

3. Rumini azt tanácsolta Rizsáéknak, hogy:

- a) ME. Vegyék be őt is a bandába
- b) MI. Egy szekéren tolják el a szigonyt
- c) MO. Rabolják ki a kocsmát
- d) MU. Térjenek jó útra

4. Az óriáspolip támadásakor Rumini rájött, hogy a szörny:

- a) NA. A kukoricát szereti
- b) NE. A krumplit kedveli
- c) NI. Fával táplálkozik
- d) NO. Egérhúson él

5. A fabatkák megtévesztésére Rumini:

- a) FA. Énekelni kezdett
- b) FU. Eltörte a fejszékét
- c) FO. Megkötözte Negrót
- d) FE. Alvást színlelt

6. Gyümölcskeresés helyett Rumini és Balikó:

- a) LN. Bogarakat akart gyűjteni
- b) KN. Ivóvizet keresett
- c) MN. A receficefára volt kíváncsi
- d) PN. Favágásba kezdett

7. Rumini és a fabatkakirály megegyeztek abban, hogy:

- a) ÓT. A matrózok segítenek az ellenséget legyőzni
- b) ÓT. A kapitány felvásárolhatja a fákat

- c) ÚT. A király eladja a rabszolgáit
- d) ÚT. A fabatkák új hajót építenek nekik

8. Bojtos Benedek és Rumini megállapodása szerint:

- a) BL. Tiszti állást kapott a kiséger
- b) FL. A kormányos inasaként kellett szolgálnia
- c) TL. Rumininek becsületesen kellett dolgoznia
- d) ZL. Csalódás esetén a kapitány átadja Ruminit a pandúroknak

9. Rumini annyira éhes és szomjas volt, hogy meg akarta inni:

- a) ASZ. Az altató vizet
- b) ÁSZ. Az éltető kávét
- c) ÉSZ. A némító kenőcsöt
- d) ESZ. Az öregítő szirupot

A betűjelekből összerakott gondolat és folytatása:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. HOL JÁRUNK?

Állapítsátok meg az események leírása alapján, melyik szereplő beszél – és a lehető legpontosabban írjátok körül, hol jár éppen!

1. Jó mókának találtam, ahogy a rémült árusoknak kedvesen integettem, miközben az embereim épp datolyát és mandarint szereztek.

Szereplő: .....

Helyszín: .....

2. Annyira dühítő, hogy olyan lassúak a társaim! Én hiába fűrészelek villámgyorsan, ha az a kocsi olyan csigatempóban ér ide, hogy lassan beleöszülök...

Szereplő: .....

Helyszín: .....

3. Kezet ráztam a kölyökkel arra, hogy inasommá teszem, ha jó útra tér és rendesen dolgozik. Remélem, jól döntöttem.

Szereplő: .....

Helyszín: .....

4. Különös, barnás kotyvalékot csentem a kuruzslótól.

Szereplő: .....

Helyszín: .....

5. Végre egy kis elemózsia a láthatáron! Finom vacsorának ígérkezik ez a hajó!

Szereplő: .....

Helyszín: .....

6. Talán éppen itt fogom megtalálni a csodagyógyszer alapanyagát, a receficefát.

Szereplő: .....

Helyszín: .....

7. Végre egy gyümölcsfa, teletömhetjük a hasunkat!

Szereplők: .....

Helyszín: .....

8. Hajlandó vagyok fogadni a betolakodókat egy kihallgatás erejéig.

Szereplő: .....

Helyszín: .....

III. ILYENEK A SZEREPLŐK

A betűhálóban az 1-5. fejezetben megismert szereplők közül tizenegyet találtok, a betűháló alatt pedig a szereplők meghatározásai rejtőznek. Minden betű többször is felhasználható. Vízszintesen és függőlegesen, jobbról balra és fordítva is keressetek.

- a) Állítsátok helyre az összekevert betűkből álló meghatározásokat (a vastaggal kiemelt betűvel kezdődik mindegyik)!
- b) Írjátok melléjük a betűhálóból kikeresett megfelelő neveket! Két szereplőnek hiányosan található a neve, egészítsétek ki őket!
- c) Az olvasottak alapján 1-1 mondattal mutassátok be a felsorolt szereplőket!

☺	I	Ó	K	I	L	A	B
F	D	R	I	Z	S	A	E
Á	N	I	C	I	R	F	N
B	U	M	B	U	☺	☺	E
I	D	K	O	R	I	C	D
Á	L	N	E	G	R	Ó	E
N	I	N	I	M	U	R	K

1. EEEEEDFLMRSTTZ = ...
 = ...
 A szereplő bemutatása: .....

2. AEÉLRVZ = ...
 = ...
 A szereplő bemutatása: .....

3. AAABDGNT = ...
 = ...
 A szereplő bemutatása: .....

4. AMÓRTZ = ...
 = ...
 A szereplő bemutatása: .....

5. AAABFKT = ...
 = ...
 A szereplő bemutatása: .....

6. AAHIJNÓSS = ...
 = ...

A szereplő bemutatása: .....

7. EEFLŐÓPRSZ = ...
 = ...
 A szereplő bemutatása: .....

8. EMŐRSZ = ...
 = ...
 A szereplő bemutatása: .....

9. AÁIKNYPT = ...
 = ...
 A szereplő bemutatása: .....

10. AABDEÉNRVZ = ...
 = ...
 A szereplő bemutatása: .....

11. AMÓRTZ = ...
 = ...
 A szereplő bemutatása: .....

Jó szórakozást!

1. FORDULÓ – II. KATEGÓRIA

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2017. OKTÓBER 27.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 1.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	Kategória: II.

Olvasandó mű:

Tóth Krisztina: Tetkó. In: Vasárnapi Hírek, 2014. szeptember 9.

Online: https://www.vasarnapihirek.hu/szerintem/toth_krisztina_tetko

Dragomán György: Ugrás. In: uő: A fehér király. Magvető, Budapest, 2014, 19-26.

Online: https://books.google.sk/books?id=soOMDgAAQBAJ&pg=PT18&dq=dragom%C3%A1n+gy%C3%B6rgy+a+feh%C3%A9r+kir%C3%A1ly+ugr%C3%A1s&hl=hu&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=dragom%C3%A1n%20gy%C3%B6rgy%20a%20feh%C3%A9r%20kir%C3%A1ly%20ugr%C3%A1s&f=false

I. KI MONDTA...?

Írjátok a keresztrejtvénybe, kiktől származnak az idézetek! A sötéttel kiemelt idézetnél magyarázzátok meg, miért mondta ezt a szereplő!

Vízszintes:

1. „A szerencsejáték, az már csak ilyen.”
2. „Meg fogják őket gyógyítani?”
(A megoldás a vastaggal jelölt falig írandó)
3. „Azokon az új gépeken minden harmadik játékos automatikusan nyer.”
4. „Ő találta ki!” (2 szó)

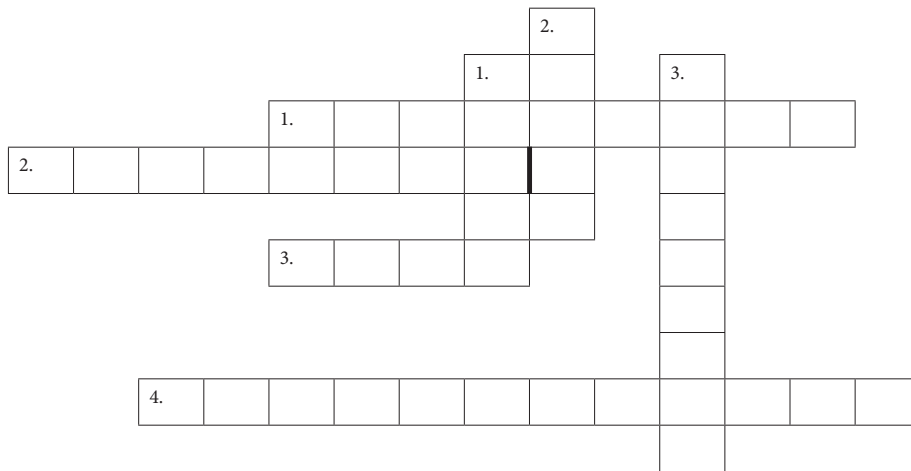
Függőleges:

1. „Menjünk, mert vár a tüdőgyulladás.”
2. „A hátukat igen. De az a legkevesebb. A többit... hát, nem tudom.”

Magyarázat: .....

3. „Nem vagyok gyáva.”

A kétjegyű mássalhangzók külön keretbe kerülnek. A számmal ellátott keretbe kezdjétek írni a megoldást!

II. MI ÁLL A HÁTTERBEN?

A szereplők tettei mögött mélyebb indítékok húzódnak. Fogalmazzátok meg, mi lehetett az elsődleges és másodlagos indítékuk a felsorolt esetekben! Például: A két lány azért nem akart levetkőzni az orvosi rendelőben, mert szégyellték a sebes vállukat. Valójában pedig azt szégyellték, hogy lebuktak.

1. A nagyobbik lány azért haragudott meg a húgára, mert .....

Valójában pedig .....

4. Az orvos azért volt mérges, mert .....

Valójában pedig .....

2. A nagymama azért adott pénzt az orvosnak, mert .....

Valójában pedig .....

5. A fiúk azért akartak krétát enni, hogy .....

Valójában pedig .....

3. A nagyobbik lány azért szorította össze a fogát a kezeléskor, mert .....

Valójában pedig .....

6. Szabi azért nevezte gyávának az elbeszélőt, mert .....

Valójában pedig .....

III. CSIGAREJTVÉNY

A csigarejtvényben az olvasott novellával kapcsolatos fogalmakat találtok.

- Írjátok a rejtvény alá a talált kifejezéseket aszerint csoportosítva, hogy melyik novellában szerepel – ha mindkettőben előfordul, akkor a „mindkét műben szerepel” részhez soroljátok!
- Fejtsétek ki, milyen jelentőséggel bírnak az olvasott művekben ezek a kifejezések!

A csigarejtvényben található szavak és magyarázataik:

A „Tetkó”-ban szerepel: .....

Az „Ugrás”-ban szerepel: .....

Mindkét műben szerepel: .....

Jó szórakozást!

PÉNZES ISTVÁN ANYANYELVI VETÉLKEDŐ

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2018009

ROVATVEZETŐ: PETRES CSIZMADIA GABRIELLA, 925 07 MOSTOVÁ 298, katedra.anyanyelvi.vetelkedo@gmail.com

Tisztelt Kollégák, Kedves Versenyzők!

A 2017/2018-as tanévben is meghirdetjük a Péntzes István Anyanyelvi Vetélkedőt, amely a nyelvi játékok és a nyelvi ismeretek világába vezeti be az érdeklődőket. A versenybe a felső tagozatos, illetve a nyolcosztályos gimnázium 1-4. évfolyamát látogató tanulók kapcsolódhatnak be; egy csapatot 3 tanuló alkot. A csapatok ötfordulós levelezős versenyen vesznek részt, majd a legjobb eredményt elérők meghívást kapnak az országos döntőre. Egy iskolát több csapat is képviselhet a levelezős fordulókban, azonban a döntőn felkészítőként legfeljebb egy csapat vehet részt (pontegyenlőség esetén a felkészítő tanár választ a csapatai közül). A levelezős verseny folyamán minden fordulóban 3 feladat szerepel, érdemes azonban a jutalompontos feladatokra is figyelmet szentelni. Kérem a csapatokat, csak akkor készítsenek pluszfeladatokat, ha a feladatleírás lehetőséget kínál erre. *Fontos változás: a jutalompontos feladatok esetében csak azokat a megoldásokat fogadjuk el, amelyek betűrendbe vannak szedve, és nem szerepel bennük önisméltés* (érdemes ezeket Excel-táblázatba gyűjteni).

A versenybe való bekapcsolódás feltételeként minden csapatnak 10 € nevezési díjat kell befizetnie, illetve az összes magyarversenybe kapcsolódó csapatnak iskolánként 15 € regisztrációs illetéket kell fizetnie (lásd: Útmutató a Katedra Versenyekhez). A nevezési és regisztrációs díj összegét a Katedra Alapítvány címére vagy számlájára kérjük küldeni: Nadácia Katedra, Palác Duna Palota, Galantská cesta 658/2F, 929 01 Dunajská Streda.

A számlaszám: 1014769018/1111 Unicredit Bank Slovakia a. s., IBAN SK2111110000001014769018

A Péntzes István Anyanyelvi Vetélkedő azonosítókódja (variabilný symbol): 2018009

A nevezési és regisztrációs díj, illetve az 1. forduló feladatainak beküldési határideje: 2017. október 27.

A befizetett összeget igazoló szelvény másolatát vagy szkennelt verzióját, valamint a megoldásokat postai úton vagy elektronikus formában várom az alábbi címek valamelyikére:

katedra.anyanyelvi.vetelkedo@gmail.com

Petres Csizmadia Gabriella, 925 07 Mostová 298.

Minden feladatlpra tüntessék fel: **a csapat nevét, a csapattagok nevét, osztályát és a kategóriát, a felkészítő pedagógus nevét és elérhetőségét (telefon, saját e-mail-cím), az iskola nevét és címét, a forduló sorszámát.** A fejléc kitöltése minden egyes fordulónál kötelező, kérem, ne feledkezzenek meg róla. E-mail esetén **a csatolt dokumentumot (Word, Excel) a csapat nevével és a forduló számával** lássák el. A szkennelt feladatlapon csak akkor fogadjuk el, ha jól olvasható, világosan áttekinthető.

A versennyel kapcsolatos kérdéseket, hozzászólásokat a megadott e-mail-címen vagy az alábbi telefonszámon fogadom: 0907212393. Remélem, mindannyian kedvet kapnak egy kis anyanyelvi játékhoz. Kellemes kikapcsolódást kívánok mindenkinek!

1. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2017. OKTÓBER 27.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 1.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	

I. BÚJÓCSKÁZÓ ÁLLATOK

A rejtvényben kétszótagos állatneveket rejtettünk el. Az állatnevek első szótagja a bal parton lévő szótöréddel alkot egész szót, a 2. szótag pedig a jobb parton lévővel. Pl. ká- BÉKA -ró (káBÉ, KARó). Ha jól dolgoztok, a vastaggal kiemelt függőleges oszlopban egy újabb állatnevet találtok. **A kétjegyű mássalhangzók külön keretbe kerülnek.**

A függőleges oszlop megoldása:

ka-
há-
ba-
pa-
vi-
kot-
virs-
sör-
tíze-
mun-
su-
per-
ké-

-ckó
-vetlen
-lfa
-pufa
-ha
-ssa
-rikád
-zoltó
-rinc
-tély
-nús
-pertő
-tusz

II. BETŰPIRAMIS

Töltsétek ki az alábbi betűpiramisokat úgy, hogy minden sorban értelmes szót kapjatok! Összetett és képzett szavakat nyugodtan használhattok, jeleket és ragokat azonban nem tapaszthattok a szavakhoz. A kétjegyű mássalhangzók külön keretbe kerüljenek!

1.

				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R

2.

				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R
				Á	R

4.

				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S

3.

				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S
				O	S

III. MONDD EL EGY MÁSIK FRAZÉMÁVAL!

Magyarázzátok meg a következő frazémákat, majd keressetek melléjük olyan továbbiakat, amiknek rokon jelentésük van. Pl. Az „Egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz” jelentése: egyik se különb a másiknál, rokonmondása pedig: „Egyik kutya, másik eb”. Vigyázat: több megoldás is lehetséges! Jutalompontért Ti is gyűjthettek hasonló rokonfrazémákat.

1. FRAZÉMA: Alig áll a lábán.
JELENTÉSE: .....
.....
ROKONMONDÁS: .....

ROKONMONDÁS: .....

2. FRAZÉMA: Elvitte a cica a nyelvét.
JELENTÉSE: .....
.....
ROKONMONDÁS: .....

4. FRAZÉMA: Késő bánat eb gondolat.
JELENTÉSE: .....
.....
ROKONMONDÁS: .....

3. FRAZÉMA: Egy gyékényen árulnak.
JELENTÉSE: .....
.....

5. FRAZÉMA: Majd kiugrik a bőréből.
JELENTÉSE: .....
.....
ROKONMONDÁS: .....

KATEDRA ALSÓ TAGOZATOS VERSENY

 ROVATVEZETŐ: RADVÁNYI ADÉL, katedra.also.tagozat@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2018005

Kedves Gyerekek és Pedagógusok!

A nyári szünetet kipihelve ismét egy mozgalmas, kalandokkal teli iskolaév vár ránk. A jó hangulat fokozásának érdekében egy nagy szórakozásra hívok mindenkit, aki szeret olvasni és szívesen bekapcsolódik az alsó tagozatosok számára meghirdetett öt fordulón át tartó levelezős versenybe. Az idei évben Lázár Ervin közismert meseregényét, *A Négyszögletű Kerek Erdőt* olvassuk majd el együtt, és megismerve a szereplőket bizton állítom, hogy történeteiket megszeretitek majd. A teljes mű elérhető a következő internetes oldalon: <http://mek.oszk.hu/02700/02753/02753.htm>. Levelezős versenyünk az előző évekhez hasonlóan a megszokott formában zajlik: havonta 4 feladat megoldására kérek minden kis csapatot, melyek háromtagúak, és 3-4. osztályos tanulók alkotják őket. A csapatnevek választása teljes mértékben individuális. Az elkészített megoldásokat az előre megadott határidők betartásával elsősorban postai úton várom, teret adva ezzel a kreatív kivitelezéseknek, a különleges rajzoknak, kézműveskedéseknek. Természetesen az elektronikus formában küldött megoldásokat is elfogadom, de kérek minden pedagógust, hogy jó minőségű, olvasható anyagot küldjenek. Továbbá azért is tartom előnyösebbnek a postai küldemények fogadását, mert az előző évek tapasztalatai arra mutatnak rá, hogy nagyon nagy előny szerepelhet a minőségi, időigényesen elkészített feladatmegoldásokkal, melyekből a verseny döntőjének szervezésekor kiállítás is készül

majd. Az öt levelezős fordulót ugyanis országos döntő zárja, ahová a legtöbb pontszámot elért csapatok kapnak meghívást. A Katedra-versenyek szabályzata értelmében a levelezős fordulón minden felkészítő több csapattal is dolgozhat, ám a döntőn felkészítőként csak 1 csapat vehet részt.

A havonta megjelenő feladatok megoldásait megadott időpontig postázzák postai, ill. elektronikus úton a következő címek valamelyikére: katedra.also.tagozat@gmail.com, Radványi Adél, 92507 Mostová 537.

A versenybe való nevezéshez 10 euró illeték befizetése szükséges csapatonként; a pedagógus részére pedig 15 euró regisztrációs díj, melynek fejében a Katedra folyóiratot kézhez kapja az idei tanévben. Ezeket az összegeket a Katedra Alapítvány alábbi címére vagy számlájára kérjük befizetni:

Nadácia Katedra, Palác Duna Palota, Galantská cesta 658/2F, 92101 Dunajská Sterda

Számlaszám: 1014769018/1111 Unicredit Bank Slovakia a.s., IBAN SK2111110000001014769018

A Katedra Alsó Tagozatos Verseny azonosító kódja (variabilný symbol): 2018005

A versennyel kapcsolatos kérdéseket, hozzászólásokat a megadott e-mail-címen fogadom.

Sikeres felkészülést kívánok és jó szórakozást!

Mgr. Radványi Adél, versenyszervező

1. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2017. OKTÓBER 27.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 1.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	

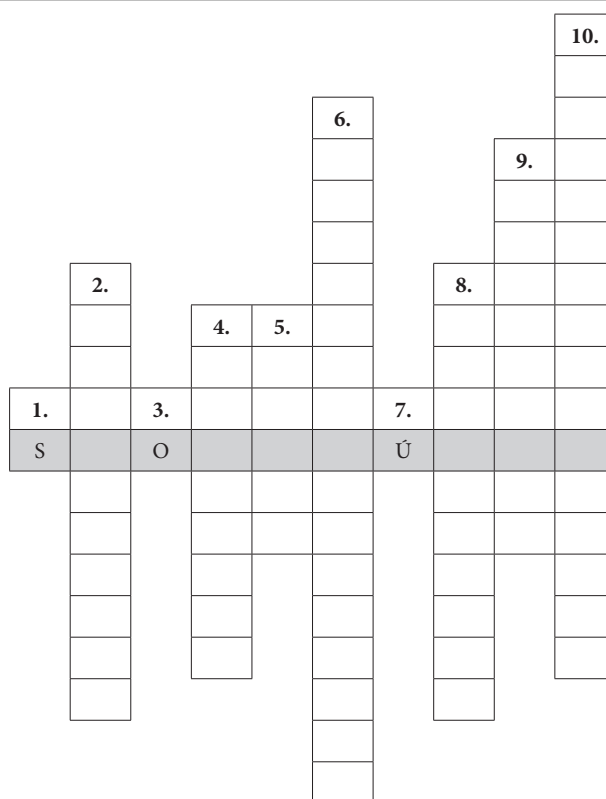
Kedves Gyerekek!

Az első forduló feladatainak segítségével megismerhetitek a Négyszögletű Kerek Erdő lakóit. Figyelmesen olvassátok el a *Bemutatkozunk* című fejezetet, majd oldjátok meg a rejtvényeket, játékos fejtörőket. (<http://mek.oszk.hu/02700/02753/02753.htm>) Ne feledjétek, a pontos válaszok, a jutalompontok szorgos gyűjtése és a szépen kidolgozott feladatlapok érik a legtöbb pontot majd!

I. FELADAT: KERESZTREJTVÉNY

A meghatározásoknak megfelelően oldjátok meg a keresztrejtvényt, majd válaszoljatok a hozzá tartozó kérdésre! A megfejtést a sötét mezőkben találjátok majd, segítségül néhány betűt beírtunk. Figyelem, a kétjegyű mássalhangzók nem egy mezőbe íródnak!

2. Őt mosták, dörzsölték, szappanozták
4. Egyszer nagyon megszeretett valakit
5. A postástól levelet kapott
8. A Vidám Parkban az óriáskerékben ült barátjával
9. Egy tölgy és egy bükk szomszédságában élt a hegyoldalban
10. Szerinte kettő meg kettő az öt.

Megfejtés: .....

Fogalmazzatok meg röviden, miért kap fontos küldetést ez a szó a történetben?

Jutalomponos feladat: Írjátok le, hogy a megfejtésben szereplő szó az egyes szereplők életében milyen szerepet játszik.

II. FELADAT: TULAJDONSÁGKERESŐ

A főszereplők alapos megismerése nagyon fontos. Ezért, ha figyelmesen elolvastátok a történetet, töltsétek ki a táblázatot.

SZEREPLŐ	KÜLSŐ TULAJDONSÁGAI	BELSŐ TULAJDONSÁGAI
Mikkamakka		
Bruckner Szigfrid		
Ló Szerafin		
Aromo		
Vacskamati		

SZEREPLŐ	KÜLSŐ TULAJDONSÁGAI	BELSŐ TULAJDONSÁGAI
Nagy Zoárd		
Szörnyeteg Lajos		
Dömdödöm		

Jutalomponos feladat: Készítsetek rajzot a szereplőkről!

III. FELADAT: ÁLLATI SZÓLÁNC

Nagy Zoárd a világ minden szegletét megjárva rengeteg állattal találkozott. Segítsetek neki felsorolni, miféléket látott. A szabály, amit be kell tartanotok: szóláncokba fűzzétek a szavakat, tehát a kiinduló szó kezdőbetűje mindig az előző szó utolsó betűje legyen.

Pl. pók – kacsa – anakonda – .....

Ügyeljete arra, hogy egytagú vagy összetett szavakat keressetek és a teljes feladatban ne ismétlődjenek az állatok! Induljon a pontvadászat!

Kiinduló szavak:

macska – .....

.....

medve – .....

.....

oroszlán – .....

.....

ló – .....

.....

nyúl – .....

.....

IV. FELADAT: BŰVÖS IDŐSZÁMLÁLÓ

A teknősbéka, miután bemutatta „futótudományát” Aromonak, hazasétált és fáradtan elaludt. Ekkor 20:10 óra volt éppen, majd másnap reggel 7:19 órakor ébredt. Hány órát és hány percet aludt? A végeredményhez sorozatos összeadással jussatok el!

Számítás: .....

Válasz: .....

